

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми
 Л. Л. Носач
(підпис) (ініціали та прізвище)

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика міжнародної торгівлі
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Міжнародна економіка»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

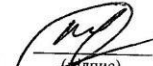
Розробник: Носач Л.Л., к.е.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри д.е.н., проф.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

І.О. Давидова
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентів 6-го курсу

(підпис)

Р.О. Воробейко
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Носач Лариса Леонідівна, к.е.н., доцент.
З 2018 року викладала в університеті наступні дисципліни:

- Теорія і практика міжнародної торгівлі.
- Міжнародний бізнес.
- Міжнародна інвестиційна діяльність.
- Глобальна економіка.
- Глобальний маркетинг.
- Зовнішньоекономічна діяльність.

Напрями наукових досліджень:
економіка світогосподарських зв'язків,
процеси трансформації міжнародних економічних відносин та міжнародного економічного співробітництва, міжнародна економічна діяльність та міжнародний поділ праці в системі суспільних відтворювальних процесів.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 6 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 48 годин, самостійної роботи здобувачів – 72 годин.

Форми здобуття освіти

Денна/заочна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, семінарські заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – Міжнародні економічні відносини; Міжнародний маркетинг, Зовнішньоекономічна діяльність.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – Міжнародні економічні відносини (ч.2), Міжнародна економіка.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і практика міжнародної торгівлі» є формування у здобувачів розуміння закономірностей, логіки, механізмів міжнародної торгівлі товарами та послугами, аналізу показників її розвитку та функціонального забезпечення в умовах глобалізації економічних процесів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і практика міжнародної торгівлі»: сформувати цілісне та розширене уявлення у здобувачів про ділові міжнародні організаційно-правові відносини в контексті міжнародної торгівлі товарами та послугами та реалізації міжнародної торгівельної політики держави в умовах глобалізації економічних процесів.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**:

- здатність обґрунтовувати доцільність, аналізувати та оцінювати ефективність проведення економічної політики держави, враховувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності;
- здатність здійснювати аналіз і систематизацію інформації щодо стану і перспектив розвитку на національному та міжнародному рівнях;
- здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції;
- здатність визначати функціональні області та їх взаємозв'язки, налагоджувати комунікації між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня;
- здатність брати участь у ділових міжнародних організаційно-правових відносинах, обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм мев на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях;
- здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, довідкових матеріалів;
- здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати та вміти адаптуватися до змін міжнародного середовища;
- здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;
- здатність застосовувати базові знання, аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин;

Очікується, що після опанування дисципліни здобувач будуть досягнуті наступні **результати навчання** і він буде:

- демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження, виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища;

- досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;
- досліджувати та ідентифікувати функціональні області та їх взаємозв'язки, налагоджувати комунікації між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня;
- визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні та дипломатичні методи їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси;
- розуміти та застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів і довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів у сфері міжнародних економічних відносин;
- розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції світогосподарського розвитку; визначати механізми й інструменти реалізації економічної політики;
- підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі;
- застосовувати базові знання, аналізуючи теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин
- здатність пояснювати основні причини та наслідки глобалізації світової економіки, обґрунтовувати головні причини участі держави у глобалізаційному процесі;
- здатність виявляти особливості регулювання міжнародної інвестиційної діяльності на національному та міжнародному рівнях, системи методів, що застосовується, також досліджувати інвестиційну позицію України;
- здатність оцінювати місце України на світовому фінансовому ринку, валютну політику, а також заборгованість у системі міжнародних фінансів.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Система організації та регулювання міжнародної торгівлі

Тема 1. Загальна характеристика міжнародної торгівлі.

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *Обсяг аудиторного навантаження:* 4 години.
- *Тема семінарського заняття:* «Міжнародна торгівля та її тенденції розвитку».

- *Обов'язкові предмети та засоби*: роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти)*: відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів*: 4 годин.

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему*: «Аналіз змін у групі провідних країн-експортерів та країн-імпортерів щодо їхньої частки у світовій торгівлі, які відбулися за останні 10 років».

- *Анотація*:

Поняття міжнародної торгівлі, її структура та специфічна риси. Географічна та товарна структура міжнародної торгівлі. Основні види ринків та товарів. Специфічна риси міжнародної торгівлі. Основні етапи розвитку міжнародної торгівлі. Доцільність міжнародного товарообміну. Вигоди країн від міжнародної торгівлі. Теоретичні концепції розвитку міжнародної торгівлі.

Тема 2. Міжнародна торгівля в умовах глобалізації економічних процесів

- *Форма занять*: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження*: 4 години.

- *Тема семінарського заняття*: «Типи економічного зростання і його вплив на розвиток міжнародної торгівлі».

- *Обов'язкові предмети та засоби*: роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти)*: відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів*: 6 годин.

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему*: «Розвиток конкурентоспроможного експорту товарів та послуг в різних країнах світу».

- *Анотація*:

Показники, що використовуються в аналізі розвитку міжнародної торгівлі. Показники динаміки розвитку міжнародної торгівлі. Показники ефективності зовнішньоторговельної операції. Показники, що використовуються для глобальних оцінок розвитку міжнародної торгівлі. Показники, на основі яких здійснюється аналіз розвитку зовнішньої торгівлі країни.

Тема 3. Форми міжнародної торгівлі

- *Форма занять*: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження*: 4 години.

- *Тема семінарського заняття:* «Фактори становлення й розвитку різних форм міжнародної торгівлі».

- *Обов'язкові предмети та засоби:* роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 6 годин.

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* дослідження перспективності розвитку різних форм міжнародній торгівлі в Україні.

- *Анотація:*

Систематизація форм міжнародної торгівлі. Загальна характеристика форм міжнародної торгівлі. Лізингові операції у міжнародній торгівлі. Інжинірингові послуги у міжнародній торгівлі. Компенсаційна (зустрічна) торгівля. Торгівля послугами. Торгівля продукцією інтелектуальної власності. Ліцензії, особливості ліцензійних угод, форми розрахунків за користування ліцензією.

Тема 4. Характеристика міжнародних ринків промислових товарів

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження:* 2 години.

- *Тема семінарського заняття:* «Сегментації ринку товарів промислового призначення».

- *Обов'язкові предмети та засоби:* роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 6 годин.

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* виконання самостійних завдань на тему: «Конкуренція на ринках сировинних і промислових товарів, проблеми та перспективи розвитку промислового ринку в Україні».

- *Анотація:*

Загальна характеристика ринків промислових товарів. Ринки продукції машинобудування. Сучасні ринки хімічної промисловості. Ринки взуття, одягу й текстилю. Ринки технологічних товарів широкого вжитку. Основні світові виробники та споживачі.

Тема 5. Характеристика міжнародного ринку торгівлі послугами.

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження:* 2 години.

- *Тема семінарського заняття:* «Визначення суті послуг та їх відмінностей в міжнародній торгівлі від товарів».

- *Обов'язкові предмети та засоби:* роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 6 годин.

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* дослідження факту зростаючої ролі сфери послуг у міжнародній торгівлі.

- *Анотація:*

Специфіка ринку послуг у міжнародній торгівлі. Інформаційні послуги. Сучасний стан розвитку засобів комунікації та їх вплив на процеси розвитку світового господарства. Рентинг, хайринг і лізинг. Рекламна діяльність. Транспортні послуги та міжнародні перевезення. Світовий ринок страхових послуг. Вітчизняні та іноземні страхові компанії на українському ринку.

Тема 6. Методи міжнародної торгівлі.

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження:* 4 години.

- *Тема семінарського заняття:* «Визначення особливості організації прямої та непрямой міжнародної торгівлі».

- *Обов'язкові предмети та засоби:* роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 6 годин.

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* виконання самостійних завдань на тему: «Особливості трансфертного ціноутворення в різних за розвитком групах країн».

- *Анотація:*

Систематизація методів міжнародної торгівлі. Переваги та недоліки прямої торгівлі. Типи непрямой торгівлі. Сутність та види транзитної торгівлі. Різновиди посередницьких операцій у міжнародній торгівлі. Особливості біржової торгівлі. Техніка проведення біржової операції. Тенденції розвитку міжнародних товарних бірж. Сутність та форми аукціонної торгівлі. Механізм проведення аукціонного торгу. Сутність міжнародного тендеру. Специфіка проведення міжнародних виставок та ярмарків.

Тема 7. Міжнародна торговельна політика

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження:* 4 години.

- *Тема семінарського заняття:* «Міжнародна торговельна політика та методи регулювання міжнародної торгівлі».

- *Обов'язкові предмети та засоби:* роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 6 годин.

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* виконання самостійних завдань на тему: особливості розвитку митно-тарифного регулювання в Україні.

- *Анотація:*

Суть міжнародної торговельної політики держави та її вибір. Адміністративні методи регулювання міжнародної торгівлі та їх характеристики. Класифікація та загальні риси економічних методів регулювання міжнародної торгівлі. Основні інструменти регулювання міжнародної торгівлі. Міжнародні організації з регулювання та сприяння розвитку міжнародної торгівлі. Характеристика проблем співробітництва України з міжнародними торговельними організаціями.

Модульний контроль 1

- *Форма занять:* написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).
 - *Обсяг аудиторного навантаження:* 2 години
 - *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти):* відсутні.
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів* – за необхідністю.
- Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2. Функціональне забезпечення міжнародної торгівлі

Тема 8. Нормативно-правове регламентування міжнародних торговельних угод

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *Обсяг аудиторного навантаження:* 4 години.
- *Тема семінарського заняття:* «Міжнародні торговельні угоди та нормативно-правова документації».
- *Обов'язкові предмети:* роздатковий матеріал, обладнання та засоби для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 6 годин.
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* виконання самостійних завдань на тему: «Проблеми уніфікації нормативно-правової документації в міжнародній торгівлі».
- *Анотація:*

Сутність міжнародних торговельних угод. Уніфікація правил укладання міжнародних торговельних угод з купівлі-продажу товарів. Поняття міжнародної комерційної операції. Основні етапи проведення міжнародної комерційної операції Класифікація контрагентів як суб'єктів міжнародних комерційних угод. Загальна характеристика та багатокритеріальна класифікація міжнародних комерційних контрактів.

Тема 9. Система міжнародних комерційних контрактів

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження:* 4 години.
- *Тема семінарського заняття:* поняття міжнародної комерційної операції та визначення її суб'єктів.
- *Обов'язкові предмети:* роздатковий матеріал, обладнання та засоби для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 6 годин.
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* виконання самостійних завдань на тему: «Проблеми уніфікації міжнародних комерційних контрактів».
- *Анотація:*

Структура, зміст та основні умови контракту купівлі-продажу. Валютно-фінансові умови зовнішньоторговельного контракту. Додаткові умови міжнародного комерційного контракту. Особливості інших комерційних контрактів. Типові та специфічні міжнародні комерційні контракти, що обслуговують реалізацію форм торговельних відносин.

Тема 10. Правила і процедури врегулювання торговельних суперечок

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *Обсяг аудиторного навантаження:* 4 години.
- *Тема семінарського заняття:* «Етапи вирішення суперечок у межах СОТ та арбітражні угоди».
- *Обов'язкові предмети:* роздатковий матеріал, обладнання та засоби для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 6 годин.
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* виконання самостійних завдань на тему: «Значення посередництва у процедурі добровільного врегулювання міжнародних суперечок».
- *Анотація:*

Правила врегулювання торговельних суперечок у міжнародній торгівлі. Процедури врегулювання торговельних суперечок. Основні переваги міжнародного арбітражу. Європейська практика арбітражного розслідування комерційних справ. Характеристика та специфічні особливості Американського арбітражу. Діяльність Міжнародного центру з урегулювання інвестиційних спорів. Характеристика. Арбітражного регламенту ЮНСІТРАЛ.

Тема 11. Засоби та способи здійснення розрахунків у міжнародній торгівлі

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *Обсяг аудиторного навантаження:* 2 години.
- *Тема семінарського заняття:* процедура здійснення міжнародних розрахунків.

- *Обов'язкові предмети:* роздатковий матеріал, обладнання та засоби для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 8 годин.

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* виконання самостійних завдань на тему: сучасна роль інформаційних технологій в міжнародних розрахунках.

- *Анотація:*

Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування. Форми розрахунків. Види і засоби платежу. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД. Кореспондентські відносини у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Форми кредитування експортерів та імпортерів. Система клірингу.

Тема 12. Фінансування міжнародної торгівлі

- *Форма занять:* лекція, семінарське заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження:* 4 години.

- *Тема семінарського заняття:* «Методи фінансування експорту та імпорту».

- *Обов'язкові предмети:* роздатковий матеріал, обладнання та засоби для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та семінарського заняття.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів:* 6 годин.

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів:* виконання самостійних завдань на тему: «Державне сприяння експортній діяльності в розвинутих країнах світу та НІК».

- *Анотація:*

Суть поняття «фінансування експорту» та «фінансування імпорту». Основні методи фінансування експортерів та імпортерів. Державне сприяння експортній діяльності: міжнародні проекти та програми.

Модульний контроль 2

- *Форма занять:* написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

- *Обсяг аудиторного навантаження:* 2 години

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти):* відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів* – за необхідністю.

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання передбачено тільки для студентів, у яких дисципліна викладається у 7 семестрі (рік набору 2021-2022).

Студенти виконують завдання на тему: «Характеристика та аналіз стану

зовнішньої торгівлі країни (на вибір) за допомогою системи показників результативності торгівлі».

Робота має не перевищувати 15 сторінок формату А4 і містити наступні складові: Теоретичне обґрунтування, що включає в себе виклад базових теоретичних положень, законів та принципів, на основі яких виконується завдання. Обґрунтування вибору країни. Аналітично-дослідна складова. Резюме перспектив та проблемних аспектів торговельної політики обраної країни. Висновки. Список використаних джерел.

Максимальний бал за виконаний проект – 10.

6. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративна лекція з елементами проблемної, лекція-бесіда, словесний метод, метод схематичного подання матеріалу, проблемно-логічний метод; на семінарських заняттях – метод розгорнутої бесіди та дискусії, метод самоконтролю, метод «круглого столу».

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	12	0...12
Виконання практичних робіт	0...3	9	0...27
Модульний контроль	0...15 (10)	1	0...15 (10)
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	12	0...12
Виконання практичних робіт	0...3	9	0...18
Модульний контроль	0...16 (11)	1	0...16 (11)
*Виконання і захист індивідуального завдання (РР)	0...10	1	0...10
Усього за семестр			0...100

** Індивідуальне завдання передбачено тільки для студентів, у яких дисципліна викладається у 7 семестрі (рік набору 2021-2022)*

Протягом семестру студент може заробити до 10 заохочувальних балів. Бали можна отримати за такими видами робіт:

- робота на лекціях та практичних заняттях (активність): 0 .. 5 балів,
- написання та захист реферату за темами дисципліни: 0 .. 5 балів,
- написання тез на науково-практичній конференції: 0 .. 10 балів.

При перевищенні максимуму балів (більше 100) студент отримуватиме 100 балів.

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних запитань (максимальна кількість балів за кожне запитання – 30) і одного практичного запитання (задачі) – максимальна кількість балів – 40.

*У випадку дистанційного проведення іспиту студент проходить підсумковий контроль у формі тестування.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – виставляється тоді, коли студент знає значну частину програмного матеріалу, не допускає суттєвих помилок під час висвітлення понять, на додаткові питання відповідає по суті, не робить великої кількості помилок під час усної відповіді.

Добре (75-89) – виставляється студенту тоді, коли його відповіді змістовні у тому числі за формою та обсягом. Це означає, що студент у повній мірі за програмою засвоїв увесь навчальний матеріал, викладений у підручниках та інших джерелах і на практичних, семінарських заняттях дає змістовні та глибокі відповіді на поставлені запитання, а також під час тестування демонструє знання не тільки основної, але й додаткової літератури, першоджерел, наводить власні роздуми, робить узагальнюючі підсумки, використовує знання із суміжних, галузевих дисциплін, уміє пов'язати вивчений матеріал із реальною дійсністю та доцільно використовує його для аналізу практичних завдань.

Відмінно (90-100) – виставляється студенту тоді, коли він виконав і захистив з максимальною кількістю балів усі практичні завдання, розрахункову

роботу і модульні контрольні роботи. Тобто студент досконально знає всі теми курсу та вміє застосувати теоретичний матеріал щодо вирішення практичної ситуації шляхом застосування здобутих під час вивчення дисципліни навиків та вмінь.

9. Політика навчального курсу

При вивченні дисципліни необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану навчальну та наукову літературу. Вітається використання різних джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни.

Беруться до уваги такі показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти:

- відповіді на питання плану семінарського заняття під час заняття;
- доповіді з проблемних питань семінарського заняття;
- участь в активних формах навчання на семінарських заняттях;
- розробка тематичних презентацій;
- публікація тез доповідей та участь у конференціях, написання наукових статей, рефератів;
- відпрацювання тем пропущених практичних занять;
- інші здобутки в освітній сфері, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал, активно працювати на практичних заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань, повною мірою долучатися до активних форм навчання, відпрацьовувати пропущені практичні заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу.

Політика перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика неформальної освіти. За умов неформальної освіти і її офіційного підтвердження, здобувачу можуть бути перезараховані кредити з дисципліни згідно відповідного Положення про перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці, яке введено в дію в Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «ХАІ» 26 жовтня 2020 року.
URL: <https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozh-pro-perezarah-disc.pdf>.

10. Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів

академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n211>):

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

11. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

- https://library.khai.edu/catalog?mode=DocBibRecord&lang=ukr&caller_mode=BookList&docid=510544333
- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=868>

12. Рекомендована література

Базова

1. Теорія і практика міжнародної торгівлі : навч. посіб. / Л. Л. Носач ; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т». – Харків. – Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2021. – 141 с.
2. Міжнародна торгівля: навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, О. В. Мирошніченка. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 668 с.
3. Міжнародна економіка: навч. посіб. Ч. 2. Форми міжнародного економічного співробітництва / Л. Л. Носач [та ін.]. – Харків : Форт, 2013. – 328 с.
4. Міжнародна економіка: навч. посіб. Ч. 1. Світова система господарювання / Л. Л. Носач [та ін.]. – Харків : Форт, 2013. – 287 с.
5. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції : навч. посіб. / Л. Л. Носач, К. Ю. Величко, О. І. Печенка, Ж. С. Зосимова, Н. А. Сокол. – Харків : Форт, 2016. – 240 с.
6. Світовий ринок товарів та послуг : навч.-метод. посіб. / Л. Л. Носач [та ін.]. – Харків : Форт, 2014. – 295 с.
7. Міжнародний маркетинг: навч. посібник [Електронний ресурс] / С.М. Мельніков, М.А. Голованова, В.Л. Петрик, Є.М. Ігнатова. – НАУ «ХАІ», 2010р.

Допоміжна література

8. World Trade Statistical Review-2020 / World Trade Organization. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2020_e/wts2020_e.pdf.

9. Інкотермс-2010. Правила ІСС з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – Київ : Асоціація «ЗЕД», 2011. – 266 с.

10. Ревенко, Д. С. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Д. С. Ревенко, В. О. Либа, О. О. Шатравка. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харків. авіац. ін-т», 2017. – 89 с.

Анотований перелік web-ресурсів

28. Конференція ООН по праву міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ) (United Nations Commission on International Trade Law) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.uncitral.org>.

29. Конференція ООН по торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) (United Nations Conference on Trade and Development) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.unctad.org>.

30. Офіційний сайт Національного банку України, де публікуються нормативно-правові документи з банківської діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua

31. Сайт Банку міжнародних розрахунків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.bis.org>.

32. Сайт Верховної Ради. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.zakon.rada.gov.ua>

33. Сайт Міжнародної торговельної палати, де публікуються нормативні матеріали щодо здійснення тих чи інших форм міжнародних розрахунків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.iccwbo.org>.

34. Сайт ООН, де публікуються нормативні документи, що стосуються міжнародних розрахунків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.un.org>.

35. Сайт ЮНСІТРАЛ, де можна ознайомитися з документами Комісії щодо міжнародних розрахунків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.uncitral.org>.

36. Світова організація торгівлі (COT) (The World Trade Organization) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.to.org>.

37. Міжнародна маркетингова група. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.marketingua.com>

38. American Marketing Association. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.ama.org>